

Svenska erfarenheter om hållbar stadsutveckling lyfts internationellt

Inom EU-programmet URBACT arbetar europeiska städer tillsammans över nationsgränser för att dela erfarenheter och utveckla en hållbar och integrerad stadsutveckling.

Under 2018 avslutades sju URBACT nätverk där svenska aktörer har deltagit och denna artikelserie samlar upp på intressanta lärdomar från dessa svenska städer.

Du kan läsa om hur kultur genererar social innovation i Skåne, hur godstrafik har blivit en het hållbarhetsfråga i Umeå, hur projektresultat integreras i Stockholms stads linjeverksamhet och hur möjligheter med digitalisering tillvaratas i Gävle. Därutöver får du insyn i hur Malmö stad förbereder sig på konsekvenserna av klimatförändringar, vad en stad i Spanien har lärt sig från Södertälje om hållbart producerad skolmat samt hur en konkret insats om medborgardialog har fungerat för att inkludera grupper som sällan hörs.

Du kan läsa mycket mer om URBACT-programmet på www.urbact.eu eller kontakt Tillväxtverket, som är nationell kontaktpunkt i Sverige.

1) Hur kan den offentliga sektorn använda kultur för att generera social innovation?

Den frågan har Länsstyrelsen tillsammans med lokala aktörer i Skåne under de två senaste åren arbetat med i en lokal URBACT-grupp inom ramen för det europeiska BoostInno-nätverket. En av lärdomarna har varit behovet av en kulturinkubator för social innovation i Skåne som enligt projektledaren Jörgen Dehlin skulle ge stöd till grupper som sällan hörs när det gäller medborgardialog och samhällsutveckling för att ta sina idéer vidare.

(Foto: Möte i den lokala gruppen för BoostInno, Jörgen Dehlin Länsstyrelsen Skåne)

- Kärnfrågan i BoostInno var hur offentlig sektor kan bli en mäklare för social innovation, säger Jörgen Dehlin, som var kontaktperson och projektledare för BoostInno i Skåne.

Samarbetet i den lokala gruppen, där sju lokala aktörer deltog, fungerade väldigt bra. Aktörerna besökte varandra för att ta del av det dagliga arbetet inom bland annat landsbygdsutveckling och kulturutveckling. Gruppen träffades ungefär var sjätte vecka och alla deltagare var engagerade i att arbeta utifrån den så kallade kaosteorin i kombination med modellen om den omvända pyramiden.

- Kaosteorin handlar om att diskussioner inte följer någon given väg utan att tankar flödar fritt i en vindlande bana som kan ge flera utvecklingar. Den omvända pyramiden går ut på att gruppen börjar med en kärnfråga och sedan pratar sig neråt, istället för att gå från A till B till C som vid en på förhand given agenda. Allteftersom gruppen rör sig neråt i pyramiden blir diskussionen mer konkret tills pyramidens spets nås, och det är där gruppen kan formulera vad de vill göra eller hur de ska gå vidare. Jag ville testa modellen i skarpa lägen och BoostInno var läge för det, berättar Jörgen Dehlin.

Den gemensamma tanketiden resulterade i flera kreativa diskussioner och konkreta idéer. Jörgen Dehlin fortsätter:

- När vi i slutet av projektet kom ner till spetsen av pyramiden kom vi fram till att det behövs någon form av kulturinkubator i Skåne för att utveckla idéer inom kulturområdet som botten i ett samhällsintresse – att man vill förändra och göra samhället bättre. Det handlar om smala innovationer för smala målgrupper. Jag tror att det hade kunnat göra mycket nytta. Bollen har nu landat hos oss på Länsstyrelsen för att se hur vi kan ta det vidare, och det är där vi är idag.

Utöver arbetet i den lokala gruppen deltog Länsstyrelsen i det internationella samarbetet, som syftade till att stärka städernas sociala innovationsekosystem samt lyfta medborgarnas och lokala aktörers inflytande. Tio städer runtom i Europa deltog i samarbetet och inom ramen för projektet gjordes studiebesök.

- Det som slår en är att problemen ser likadana ut många gånger var vi än vänder oss och att det behövs ett idé- och tankeutbyte för att kunna ta det vidare. Det bekräftar URBACT-programmet. Stora fördelen med URBACT är just mötesytan och tankeutbytet och det har varit oerhört givande, säger Jörgen Dehlin.

Vidare berättar Jörgen Dehlin att sammansättningen i det internationella samarbetet har utgjorts av ett antal stora och resursstarka städer vilket innebär ett stort fokus på stora städernas frågor. Både Länsstyrelsen och en stad i Rumänien slängde in det lilla perspektivet, och lead partner upplevdes som väldigt bra i den här situationen för att inkludera alla parter i samarbetet.

Jörgen Dehlin är nöjd med projektet och belyser hur enkelt det är att delta i ett URBACT-projekt:

- Programmet har bra stöd på nationell nivå och ett fantastiskt stöd från sekretariatet i Paris som är oerhört flexibla, oerhört lätta att få en dialog med, och som ställer upp och hjälper med att hitta kreativa lösningar på ett helt annat sätt än i många andra EU-program. Även budgeten och systemen där allt ska rapporteras i är enkla att hantera jämfört med många andra system.

På frågan om Länsstyrelsen i Skåne skulle kunna tänka sig att delta i ett URBACT-projekt igen svarar Jörgen Dehlin:

- Ja det kan vi tänka oss. Nu känner vi att en av idéerna som har kommit upp skulle kunna renodlas till att bli ett nytt URBACT-projekt. Sen är frågan om vi skulle vilja vara lead partner eller liknande.

2) Godstrafik är en het fråga i kommunens hållbarhetsarbete

- I och med att vi fick chansen att vara med i det europeiska nätverket och få finansiering beslutade kommunen att flytta fram det här arbetet och att prioritera projektet utifrån den möjlighet som det gav. Projektet gjorde att vi lyfte frågan och kunde komma igång mycket tidigare. Vi fick som en extraknuff, säger Lina Samuelsson som var en av projektledarna för URBACT-nätverket Freight TAILS.

(Foto: Lisa Persson och Lina Samuelsson, Umeå kommun)

Projektet Freight TAILS har haft stor inverkan på godstrafiken i Umeå kommun. I samband med projektet har frågan om hållbar godstrafik lyfts upp på agendan och ett lokalt godsnätverk bestående av representanter från berörda branscher har skapats för att specifikt arbeta med frågan i Umeå. Ett resultat av projektet är antagandet av ett godstrafikprogram för Umeå centrum som syftar till att hantera de utmaningar som uppstår i takt med en ökande godstrafik.

- Nu har vi ett strategiskt dokument med framtagna åtgärder som vi kan arbeta med. Vi fick ihop en jättebra grupp i godsnätverket som var ytterst delaktiga i framtagandet av programmet. Projektet har väckt ett intresse hos politiker och medborgare som nu har fått upp ögonen för leveranstrafik och gods i stan på ett annat sätt, berättar Lisa Persson som har varit en av projektledarna och som kommer att arbeta vidare med frågan.

Under projektperioden träffades godsnätverket sju gånger, och den stora utmaningen var att arbeta med ett längre tidsperspektiv och det som inte är så lätt att överblicka. Godsnätverket kommer leva vidare i Umeå och träffas två gånger per år. Nästa steg för nätverket är att ta fram ett godstrafikprogram för hela Umeå kommun.

Redan innan kommunen fick en förfrågan om att delta i Freight TAILS fanns planer på att ta fram en egen strategi för godstrafik, men det låg längre fram i tiden. Det var första gången som Lisa Persson och Lina Samuelsson deltog i ett EU-projekt och berättar att det till en början var lite förvirrande att vara ny, men att det sedan löste sig. Det är en erfarenhet i sig att ha varit med i ett EU-projekt.

Inför varje möte i den internationella gruppen fick städerna en agenda och en guide över vad de förväntades göra på hemmaplan.

- Att det var så strukturerat gjorde att de allra flesta kom förberedda till mötena vilket gav bra diskussioner om hur de olika lokala grupperna arbetar och tänker kring specifika frågor. Vi fick på så vis praktiska exempel på vad olika städer faktiskt gör inom området vilket gjorde utbytet mellan städerna så bra och enkelt, berättar Lisa Persson.

Lina Samuelsson håller med och visar upp en vit tablettask men texten "parkera schysst" i grön text:

- Det kunde till och med vara så här små saker som delades i nätverket. Gruppen blev väldigt intresserade och snappade upp tablettaskarna eftersom texten vänder sig till flera grupper med samma budskap, och de undrade vilka vi delade ut dem till och hur mottagandet var av dem. Vi tyckte att det Maastricht hade jobbat med var väldigt bra och kunde plocka ut små delar från deras arbete att ta med hem till Umeå.

Inom ramen för den internationella gruppen gjordes även studiebesök till alla städer. Studiebesöken blev alltmer konkreta i takt med att projektet fortlöpte, och det beror på att städerna mot slutet av projektet visste vad de ville ta upp, diskutera och få hjälp med från nätverket. Samarbetet i den internationella gruppen var väldigt bra och ju mer städerna lärde känna varandra blev utbytet av tips och idéer större och av hög kvalitet.

- Det har varit en styrka att delta i den här typen av projekt och att arbeta på den nivå som vi har gjort. Vi har i samband med projektet arbetat från den övergripande planeringen och ända ner till konkreta åtgärder på gatan, berättar Lisa Persson.

- Vi kan helt klart tänka oss att delta i ett URBACT-projekt igen, avslutar Lina Samuelsson.

3) Pånyttfött nätverk blir spindelnät mellan förvaltningar

- Det de såg med SmartImpact var en möjlighet att få in resultaten från andra projekt i Stockholm stads linjeverksamhet istället för att det dör ut när projekten tar slut. Det var därför vi gick med, berättar projektledaren Karl Malmberg.

(Foto: Karl Malmberg, Stockholms stad)

Det är ganska ofta man hör att resultat och erfarenheter från tidigare projekt inte integreras tillräckligt i den vardagliga verksamheten. Denna specifika utmaning har legat i centrum för det pånyttfödda forsknings- och innovationsnätverket i Stockholm, "FoI-nätverket", som med hjälp av URBACT-projektet SmartImpact har hittat en modell för just detta. Det hela började med att andra projekt inom Stockholm stad blev uppmärksamma på att SmartImpact var någonting som de saknade.

Med särskilt fokus på organisationsutveckling och innovationsprocesser var syftet med SmartImpact att utveckla modeller för hur städer kan anpassa sina förvaltningsstrukturer för att integrera smarta lösningar. I Stockholm kretsade arbetet främst kring tillämpning och implementering av goda exempel samt att vidareutveckla den administrationsöverskridande lokala gruppen - FoI-nätverket.

Karl tog över som projektledare för SmartImpact i projekts slutskede, och deltog tillsammans med en delegation om fyra personer från FoI-nätverket på slutkonferensen för det internationella samarbetet i Manchester (Storbritannien). Utmaningen med att komma in sent i projekt löste sig med fint stöd och samarbete från såväl den internationella gruppen som FoI-nätverket och Tillväxtverket.

- I och med att konstellationen i nätverket redan fanns från arbetet med stadsdelen Norra Djurgårdstaden var det enkelt att ta över och byta inriktning på den. I nätverket är främst Stockholm stads olika tekniska förvaltningar samlade. Det är genom projektet som vi har förstått vilket spindelnät FoI-nätverket utgör och vilken betydelse det har för att skapa samarbete mellan olika projekt på olika förvaltningar samt för att sprida erfarenheter, säger Karl.

I Stockholm har SmartImpact även resulterat i en kartläggning av Stockholms stads innovationsinriktade stadsutvecklingsprojekt. Kartläggningen ger en helhetsbild av hur staden arbetar, vilka projekt staden är involverad i samt vad som kommer ut från alla projekt. Med denna kartläggning blir FoI-nätverket en plattform och ett forum för stadens projekt där de kan utbyta erfarenheter och kunskaper med varandra.

- Även nu när SmartImpact har avslutats så ska nätverket bestå - FoI-nätverket ska vi behålla. Det vi arbetar på nu är hur sammansättningen och upplägget skulle kunna se ut för att sprida vidare de erfarenheter som inte alltid når ut till de som arbetar med de frågorna. De långsiktiga effekterna av det här blir ett bättre samarbete mellan förvaltningarna, berättar Karl.

Avslutningsvis berättar Karl Malmberg att Stockholm stad kan tänka sig att delta i ett URBACT projekt igen, men att de måste hitta rätt forum:

- Inom FoI-nätverket har vi tagit fram en arbetsmetod för att söka projekt. Den går ut på att vi utifrån det vi vill göra aktivt söker efter matchande projekt. För oss är det viktigt att vara på tårna och att ta det i rätt ordning så att vi blir inbjudna till projekt som motsvarar våra behov - det gäller att vi hela tiden ligger ett steg framför.

4) Fysiska mötesplatser är viktiga för digitaliseringen i Gävle

- Tech Town handlar om hur vi kan tillvarata digitaliseringens möjligheter för att skapa nya och fler arbetstillfällen. Tack vare digitalisering kan helt nya affärsmodeller och affärsmöjligheter bildas, berättar projektledaren Ulf Halleryd.

(Foto: Ulf Halleryd, Gävle kommun)

'Gamification', problemträd och fysiska mötesplatser är bara några begrepp som har legat i fokus för Gävles medverkan i URBACT-projektet Tech Town (2015 - 2018). Begreppen har varit centrala för Gävle kommuns arbete med digitalisering och dess påverkan på såväl företag, sysselsättning som samhället i stort.

Som projektledare för Tech Town har Ulf Halleryd drivit arbetet med att ta fram en lokal handlingsplan för Gävle kommun, som flera aktörer tillsammans arbetar med för att förverkliga. Eftersom digitalisering är en angelägen fråga för hela samhället har den lokala URBACT-gruppen involverat flera aktörer i arbetet för att få in nya synpunkter, andra infallsvinklar och värdefulla förslag, samt för att förverkliga handlingsplanen.

- Det har dessutom tvingat oss att definiera vad vi menar med digitalisering för att kunna angripa det på ett bra sätt. I Gävle handlar digitalisering om problemlösning på nya sätt med hjälp av teknik. Det innebär att vi måste tänka nytt och ändra vårt mindset, säger Ulf Halleryd.

Arbetet i den lokala URBACT-gruppen i Gävle gick bland annat ut på att bjuda in små och medelstora företag till workshops för att diskutera hur de ser på digitalisering; framförallt möjligheter och utmaningar för regionen. Genom att använda sig av ett problemträd har kommunen fått kolla på de många initiativ som redan finns inom området. Det bidrog även till att identifiera bristen på kunskap och förståelse för digitaliseringens påverkan som ett problemområde.

- Det är genom erfarenhetsutbyte och tillgång till expertis inom det internationella URBACT nätverket som Gävle hoppas överbygga den bristen. Det viktigaste vi tar med oss hem är det så kallade 'rum och plats för innovation, entreprenörskap och startup', som handlar om att skapa fysiska mötesplatser för att främja informations- och erfarenhetsutbyte kopplat till data. Sådana mötesplatser kan leda till helt nya affärsidéer, företag och arbetstillfällen, samt att vi på ett mer strategiskt och samordnat sätt kan ta oss an den digitala ekonomins utmaningar. Vi har insett värdet av att skapa kreativa mötesplatser såsom kaféer och kontor för entreprenörer och stödsystem, berättar Ulf.

De europeiska städerna besökte även varandra under projektperioden och sommaren 2017 tog Gävle under två dagar emot de tio andra städerna inom nätverket Tech Town och visade upp några lokala exempel på hur företag har tagit digitaliseringens möjligheter tillvara. Det som imponerade mest var hur ett företag inom pappersindustrin arbetar med 'gamification'.

- Gamification innebär att fabriken har gjorts om till ett slags spel där fabriken processer kan förberedas och simuleras på en skärm. Det har visat sig vara ett sätt att locka ny, yngre arbetskraft som annars är svår att attrahera. Eftersom de som är vana att spela och få omedelbar återkoppling i form av olika belöningar skulle gamification kunna göra arbetet som processoperatör lite mer spännande och utmanande, samt uppmuntra till egna initiativ och ökad säkerhet", beskriver Ulf Halleryd.

Även om projektet officiellt slutade i maj 2018 kommer Gävle att fortsätta sitt samarbete med den irländska staden Limerick, som var partner i projektet, samt på egen hand följa upp arbetet med handlingsplanen en gång per halvår.

- Slutklämmen på hela projektet har varit att 'anpassa sig eller dö', och det är helt enkelt den utmaning som både företag och offentlig sektor står inför idag, säger Ulf Halleryd och fortsätter:

- De långsiktiga effekterna av projektet är kanske att vi i Gävle utvecklar en slags digital kultur; att vi tänker digitalt först och att kommunen kanske själv erbjuder fler digitala tjänster som gör livet enklare för invånare, företagare och besökare. Jag tror att det skulle öka Gävles attraktionskraft som en stad att bo, verka och leva i.

Avslutningsvis uppmuntrar Ulf Halleryd andra kommuner om att delta i ett URBACT-projekt:

- Trots att medverkande städer i projekten kan se olika ut i storlek, samhällsstruktur och utmaningar så finns det också väldigt många likheter och likartade utmaningar. Det är jättekul att få feedback på sitt eget arbete och det är väldigt nyttigt för en stad, såsom Gävle och jag vill uppmuntra andra städer också, att få 'spegla sig' och få ta del av erfarenheter jämfört med andra städer som kanske befinner sig i en liknande situation.

5) Delandeekonomi ger ökad granngemenskap

- Segepark, ett nytt bostadsområde i Malmö där man ska testa delandeekonomi, blev vårt exempel i det här projektet. Vi ville titta på hur det kan göras och hur delande ingår i tanken om att städer ska bli mer resilienta, berättar Johanna Ekne som har varit projektledare för URBACT-projektet Resilient Europe.

(Foto: Malmö stad)

Johanna tog över som projektledare och deltog på fyra av fem möten med den lokala URBACT-gruppen i Malmö. Förhoppningen med projektet har varit att delande i ett bostadsområde, såsom Segepark, ska leda till bättre resursutnyttjande, bättre privatekonomi samt att de boende kommer närmare varandra för att öka trygghetskänslan och granngemenskapen.

Gruppen började med att ta fram ett problemträd för att identifiera vilket problem de försökte lösa samt vilka för- och nackdelar som finns med delande och om det finns några inbyggda risker. För att få en bra kunskapsbas bjöds nyckelpersoner in för att bland annat berätta om Segepark och ett teoretiskt resonemang om vad som är viktigt att veta för att skapa en lyckad delandeekonomi.

- När vi pratade om vad vi hade lärt oss insåg vi att det fanns många perspektiv på delande som vi inte hade tänkt på i början, exempelvis att det även täcker in sociala och ekonomiska delar av hållbarhet. Det som också kom upp, och som var en överraskning för många, var att det finns risker med delande. Vi hade nog inte tänkt så mycket på det i början. Baserat på vad vi hade lärt oss tittade vi på vad det finns för möjligheter att jobba med delande i Segepark utifrån de förutsättningar som kommer att finnas, säger Johanna.

Det fanns även mycket kunskap och inspiration att hämta från det internationella URBACT nätverket. Till skillnad från de andra städerna i nätverket hade Segepark inte börjat byggas än. Att första spadtaget ska ske år 2020 gav möjligheten för den lokala gruppen att påverka processen tidigt och ge input till byggherredialogen. Däremot fanns inga invånare att involvera.

Det främsta som kom ut från den lokala gruppen i Malmö var kunskap om vad som är viktigt att tänka på i en delandekonomi samt hur en delandeprocess i Segepark kan organiseras på ett bra sätt.

- Frågor som vi lyfte handlade om hur mycket man ska släppa invånarna fria och hur mycket Malmö stad ska vara inblandad. Att "våga vara strategiskt oförberedd" var ett uttryck som jag tidigare hade hört och som jag införde. Det handlar om att inte planera för mycket så att de som bor och arbetar i området själva får bestämma hur delandet ska se ut och fungera. Kommunen ska tillhandahålla möjligheten och resurser så att det rullar på men utan att kräva några initiativ. Det bli som att vi "sätter väggarna" och att invånarna "möblerar huset", fortsätter Johanna.

Att fundera på de sociala och ekonomiska aspekterna av delande lyfter många frågor och som enligt Johanna är särskilt viktiga att beakta:

- Vem är med och delar, vad kan det innebära för de som är med och för vem byggs delandesystemet? Om man inte har någonting att dela med sig av, får man ändå vara med? All den kunskap som den lokala gruppen har lärt sig under projektperioden finns sammanfattat och har spridits till såväl medarbetarna på Malmö stad som städerna i det internationella nätverket samt projektet Sharing Cities.

- Den lokala URBACT-gruppen ville gärna fortsätta arbeta med delande och utgör numera en referensgrupp i ett annat projekt, Sharing Cities. Här är Malmö tillsammans med Stockholm, Göteborg och Umeå är en testbädd för delande vilket innebär att gruppens kunskap kan spridas vidare och användas. Det tycker vi är jätteroligt, avslutar Johanna.

6) Matinköp som ett verktyg i miljöarbetet

- De här internationella utbytesprojekten är superbra för det händer så mycket intressanta, positiva och fantastiska saker på lokal nivå som inte kommer igenom bruset. Det är enormt inspirerande - och vi kan lära oss och ta hem det, berättar Helena Nordlund som har varit projektledare för URBACT-projektet AGRI-URBAN.

AGRI-URBAN är det andra livsmedelsrelaterade URBACT-projektet som Södertälje kommun deltar i (Södertälje har deltagit i totalt tre URBACT-projekt, men det handlade om byggande och samhällsplanering). Tack vare Södertäljes tidigare URBACT-deltagande och arbetet med att vidareutveckla kommunens kostkoncept fick man chansen att delta i AGRI-URBAN.

- Kostkonceptet bygger på mer lokala och säsongsbaserade måltider som är producerade i ekologiska kretsloppsjordbruk som inte övergöder Östersjön. Mindre mängd kött, minskat svinn, men mer grönsaker, baljväxter och fullkorn ingår också. Genom ett beslut 2001 att använda kommunala matinköp som ett verktyg i miljöarbetet har menybeslut och matlagning decentraliserats ut till många av kommunens förskolor, skolor, gymnasium och äldreboenden, men den övergripande kostpolicyn tas gemensamt för alla köken, säger Helena.

AGRI-URBAN har byggt vidare på kostkonceptet, och allt arbete hänger ihop i ett slags nät eller väv som bygger på varandra. Det är sjutton års arbete som har lett fram till att Södertälje numera har en antagen odlingsstrategi, där en handlingsplan och en fallstudie som togs fram inom AGRI-URBAN-projektet gett viktig input. Kommunen arbetade inom AGRI-URBAN genom tre grupper i denna process.

- Den allmänna gruppens blandade intresser bidrog till handlingsplanen genom att vidga våra vyer om odlingsfrågan. I utbildningsgruppen delade kommunens fyra utbildningar inom trädgård och lantbruk idéer och möjligheter. Den interna gruppen samlade tjänstepersoner och politiker från samhällsbyggnadskontoret för att diskutera vikten av den fysiska planeringen för odlingsfrågan och möjligheten att starta odlingsinitiativ. Odlingsstrategin har delvis utgått från handlingsplanen och har arbetats fram av samhällsbyggnadskontoret, säger Helena och fortsätter:

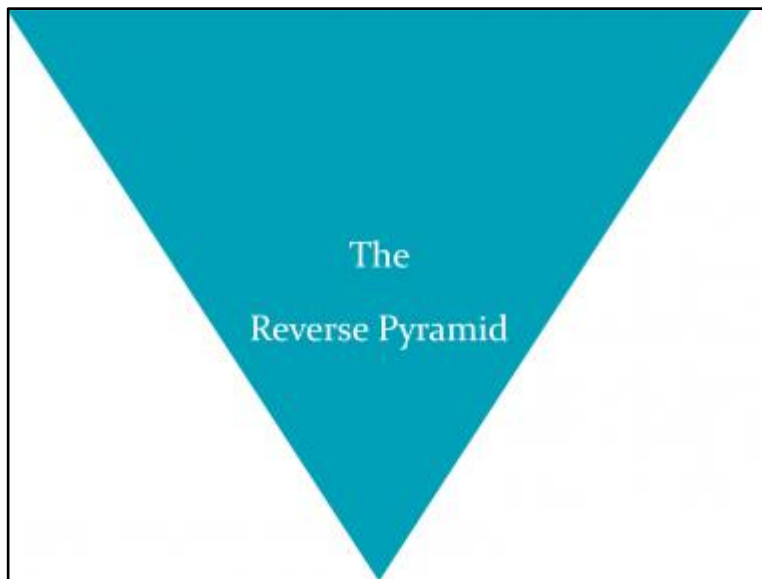
- Även fallstudien på en komplementodling som drivs i privat regi i form av en daglig verksamhet för unga vuxna inom kommunen har gett förebild till en del i odlingsstrategin. Vi myntade begreppet komplementodling, och det är odling inom en organisation eller institution som inte har odling som huvudsyfte men som använder det som ett pedagogiskt, terapeutiskt eller kulturellt verktyg i sin verksamhet. Alla partnerstäder behövde inte göra en fallstudie, men för oss har det varit jättebra input.

Södertälje kommun har redan kommit igång med att implementera delar av odlingsstrategin och har bland annat upphandlat odlingsrådgivare som den egna kommunala verksamheten kan nyttja för att komma igång med odling. Det går även att ansöka om bidrag till grundutrustning. Efter förebild från Monmouthshire i Wales har även en pollineringsplan börjat implementeras. Dessutom föreslås en jordbrukspark, en trädgårdsinkubator och en kommunal grönsaksodling för att främja den yrkesmässiga odlingen samt för att få in mer lokala produkter till den offentliga måltiden. Fritidsodling och komplementodling är däremot inte bara för nöje utan kan också ha betydelse för beredskapen. Just nu arbetar kommunen fram en livsmedelsförsörjningsstrategi som tittar på hela livsmedelskedjan ur ett beredskapsperspektiv. Att ha spridit kunskap om odling till enskilda människor och institutioner kan vara värdefullt om man tänker sig ett krisläge då det skulle vara brist på mat.

- Vi hoppas på att vårt arbete genom AGRI-URBAN ska leda till mer aktivitet inom de gröna näringarna samt mer kunskap och medvetenhet kring odling och matproduktion. Det skulle även göra kommunen mer attraktiv. Om vi får igång jordbruksparken och trädgårdinkubatorn kommer vi kunna fånga upp de som vill starta odlingsföretag, bland annat nyanlända. Förhoppningen är odling ska bli tillgängligt för nya grupper av människor, avslutar Helena.

7) Involvering av lärare och elever lyfts internationellt

- Skolan i Bjuv blev vårt flaggskepp i det internationella samarbetet och ett av de mest konkreta exempel på medborgarlog som lyftes upp, berättar projektledaren Jörgen Dehlin från Länsstyrelsen Skåne.

Inom ramen för URBACT-projektet CHANGE! har lokala aktörer arbetat med konkreta exempel för att utveckla medborgardialogen i Skåne. Eftersom beslut om medborgardialog huvudsakligen och mest intensivast ligger på kommunal nivå var det viktigt för projektet att involvera kommuner i den lokala arbetsgruppen. De fem skånska kommunerna som deltog i den lokala gruppen besökte varandra under projektets gång för att ta del av praxis inom medborgardialog från de olika platserna i Skåne.

- Vi ville med utgångspunkt från kärnan i CHANGE! och den så kallade omvända pyramidmodellen arbeta med hur vi kan utveckla medborgardialogen i offentlig sektor i Skåne. Till en början var diskussionerna fria och följde en kaosteori där idéer föder varandra. Allteftersom gruppen rörde sig neråt i pyramiden blev diskussionerna mer konkreta. Det var när vi kom ner tills pyramidens spets som vi i gruppen kunde formulera vad vi vill göra eller hur vi skulle gå vidare, berättar projektledaren Jörgen Dehlin.

Insatsen med att bygga om en skola i Bjuv kommun genom att direkt vända sig till elever och lärare var ett exempel från den lokala gruppen i Skåne som Länsstyrelsen lyckades lyfta upp internationellt.

- Skolan i Bjuv blev vårt flaggskepp i det internationella samarbetet och ett av de mest konkreta exempel på medborgarlog som lyftes upp. I Bjuv involverades de framtida brukarna i hög utsträckning i utformningen av den nya skolan. Att inkludera de som

sällan beaktas, i detta fall barnen, är ett annat sätt att arbeta med dialog och något som inte alla europeiska städer skulle kunna tänka sig att göra.

De andra städerna i nätverket var mycket intresserade av skolan och bjöd in Bjuv kommun till det internationella mötet i Riga (Lettland) för att berätta mer om det. Jörgen fortsätter:

- Utbytet mellan städerna i det internationella nätverket resulterade i ett mycket bra utbyte och medförde dessutom spill-over-effekter på andra politikområden, exempelvis flyktingmottagande i Forlì (Italien) och hur Riga arbetar med att engagera medborgarna i sin medborgardialog. Att städerna i nätverket var på lika nivå storleksmässigt innebar att mindre städers perspektiv lyftes in och att projektet snarare handlade om samhällsplanering än stadsplanering.

Redan före Länsstyrelsen i Skåne blev inbjuden till att delta i CHANGE! hade de identifierat behovet av ett nätverk för utbyte och samarbete kring medborgardialog. Det är genom URBACT-projektet som man nu undersöker möjligheten att skapa ett sådant nätverk i Skåne.

- Att arbeta med EU-projekt är en medveten strategisk kompetensutveckling för Länsstyrelsens personal. URBACT är ett utmärkt första steg för kollegor som vill börja arbeta med EU-projekt eftersom det är konkret, enkelt och har bra dialog med både sekretariatet i Paris och Tillväxtverket som nationell kontaktpunkt, berättar Jörgen.

Länsstyrelsen kommer nu att arbeta vidare med att förverkliga nätverket för att exempelvis lyfta upp skolan i Bjuv som ett case och gott exempel för fler, men även för att bygga vidare på tidigare URBACT-projekt som Länsstyrelsen har varit involverat i. CHANGE! har dessutom gett upphov till två nya projektidéer.

- Den ena idéen handlar om hur blockkedjor kan användas vid medborgardialog, exempelvis vid folkomröstning. Den andra projektidéen handlar om estetisk arkitektur för en estetisk, och inte bara funktionell, utformning av stadsrummet.

På frågan om Länsstyrelsen kan tänka sig att delta i ett URBACT-projekt igen svarar Jörgen:

- Absolut. Vi har som förslag att starta ett eget UTBACT-projekt tillsammans med Bjuv kommun som skulle handla om medborgardialog i samhällsplanering. För att göra en bra ansökan ska vi ta med oss alla lärdomar från CHANGE! samt tidigare ansökningar.

Kontakta gärna ☺

Nationell URBACT-Point Sverige

Niels Boye

Niels.boye@tillvaxtverket.se

Tel: 072- 526 97 85

www.urbact.eu

www.urbact.eu/urbact-i-sverige

URBACT Sverige

@URBACT_SE